

NETATEKIN DEGWA

alabaster Alabasta og yik gelöng veroo ti. Denesemu buayo lu ngaa rak, beyi monë böpata.

alam-deneko-takës Alam Yuda denelë hir alam sën deneko takës lo paya, in derak ni bë denetetuhin sir gedeneggodek hir monë vahi sevök, gak su deneko takës niröp rë.

Asia Asia sënë og distrik ti dus vu Epesus lu Kolosi, gak su nyëg böp Asia sën Saina lu Sapan gedob vahi sagu lo rë.

Babulon Babulon og nyëg böp ti. Rëk loḵ 1Pt 5:13 Pita netahu rak nyëg böp Rom sën neḡin dob pin lo. Log alam vahi yik kwaj nevo sën Jon peggin rak Babulon loḵ Nebë Pesepsën 14:8 lo bë yik maḵ nebë saga ving. Rëk alam vahi kwaj nevo bë peggin rak mehönnon pin sën nij nelëlin Kerisi losho yi alam bedenesis begö vu sir lo. Om Anutu rëḵ kevoh alam nebë sënë bemalaj nama na verök yi.

Belsebul Arë Belsebul sënë, og alam Kanaan hir anutu kuungsën ti arë. Lob alam Yuda denenër rak memö nipaya hir ggev böp Satan ving. Om sën denelë bë Yesu nevonḡ bememö nipaya to deneya in mehönnon, lob kwaj nevo bë maḵ memö nipaya hir ggev Belsebul nelok vu yi menetii. In Belsebul og memö nipaya hir ggev, om maḵ memö deneggönengin yi.

Buk-ggöksën-yi Alam Yuda kwaj nevo buk sën Anutu ko sir vër in Ejep wirek lo yoh vu ta pin. In loḵ buk saga, og Anutu yi angër ggök alam Israel geya mesis alam Ejep naluj aguu pin. Om

sën denenër buk sënë arë nebë Buk-ggöksën-yi, lob deneko rak yoh vu soda dahis ti neyoh vu ta.

Buk-sewahsën-yi Alam Yuda denesepa loḵ Anutu yi horek bedenesewah yoh vu buk sën netu nemadvahi-bevidek-luu lo pin. Rëḵ gwëbeng sënë og hil nanër buk sënë bë Sarerë, log hil kwad nevo buk sën Yesu kedi rak yah vu bedub lo behil nesewah loḵ genehalë Soda. Alam Yuda denenër bë su degevang huk doḵ Buk-sewahsën-yi. Log deneko buk mewis rak loḵ siks krök sehuksën beneya rot beyah neto siks krök sehuksën ngwë ggökin, lob neggovek ya gengwë neverup nebë saga. Om sën dus nerak Buk-sewahsën-yi, og su deyoh vu bë degevang huk doḵ siks krök sehuksën rë, in sagak detoḵ ya Buk-sewahsën-yi.

Davit yi mewis/degwa vu Davit Alam Yuda denenër mehö sën denegin lo bë Kerisi, log denenër arë ngwë rak yi ving nebë Davit Nalu. Rëḵ mu su Davit nalu yönon rë gaḵ Davit diiḵ yö wirek, rëḵ alam Yuda denesupin naluj lo, buj lo, tavaj lo, kenuj lo, gehir mewis lo pin loḵ yah ti medenenër bë naluj. Om nabë hil pekwë doḵ hil ayed niröp, og hil nanër Kerisi nabë: Davit yi mewis, ma, degwa vu Davit. Davit sënë og alam Israel hir mehö- los-bengö ti sën Anutu ggooin rak beloḵ yah Saul ben wirek rot lo. Yi mehö-los-bengö niwëek ata besupin Yuda degwa nemadluho-bevidek-luu lo pin yah revuh ti barëj böp rak, om delë yi bë hir mehö-los-bengö sogek gedeneḵo arë rak.

denepkwë monë Nabë alam Rom debago ngaa vu alam Yuda, og denebago rak yö hir monë vu sir. Galam Yuda yö hir monë neggëp ving, rëḵ mu yö agga ngwë. Om nabë mehöti kwa nevo bë

getung monë seriveng vu Anutu, og su rëk getung alam Rom hir monë natu seriveng rë. Gağ getung alam Yuda yö hir monë niröp natu seriveng og mëm yoh vu. In denenër bë alam Rom hir monë og nipaya gesu yoh vu rë. Om sën alam la denedo loğ dub-vabuung-böp, in nabë mehöti kwa bo nabë getung seriveng rëk kol alam Rom hir monë mu, og depekwë yi monë doğ nah alam Yuda hir monë. Log denejom monë teka vër rağ sën depekwë agi ving.

gemul Gwelë na **mul**

Genesaret Genesaret og ngaggee böp Galilea arë ti sënë, garë ngwë nebë ngaggee böp Tiberias. Yik dekol alam Rom hir mehö-los-bengö Tiberius arë sënë medenër rağ ngaggee gerağ beggang-bu ti ving.

go Yesu tatekin yi gagek sënë vu sir rak keke pik, in yö nare bej beyö derak ngaa saga ni nivesa. Rëk he pekwë gagek sënë manër rağ yom **go** in hil ngo narak go yi aggata ni menehero. Mt 24:32; Mk 13:28; Lk 21:29. Gehe kevu rağ hil ngo hil ngaa vahi ving nebë saga, in hil ngo narak hir aggata ni.

gerah navimin Gwelë na **rah navi**

gwerah navimin Gwelë na **rah navi**

Herot Nabë gwelë ggev sën Herot, og rëk kwam kwam nabë ti tena. In Herot lubeluu. Ngwë muginsën sën denenër yi bë Herot Böp, sën sis hurmahen vu Betlehem medediik lo, log diik ving nebë sën gagek neggëp loğ Mt 2:19 lo. Log tum nalu arë nebë Herot Antipas, lob yi sënë sën ketöv Mehö-neripek-alam Jon kwa lo. Log Herot Böp bu arë nebë Herot Agripa I. Sën tung Pita loğ ya karabus loğ mëm bebën yom lov ahë mediik lo.

Gagek rak sënë meneggëp lok Sn 12. Log Herot ti sën, Herot Böp tava bedenener bë Herot Agripa 2 lo, ko avëhnö Bernisi sën luho amaj timu lo netu venë. Log avëhnö ngwë Drusila berak vu kiap Peliks sën Rom ti lo. Yik Agripa sënë sën luho venë yam medo denengo Paulus genevong yi gagek ggëp Sisarea lo. Gwelë dok Sn 25:13 bena rot.

Jon nalu Simon Pita ama Jon yö ngwë. Su Jon sën kevu Yesu bengö lo rë, gesu Jon sën mehö neripek alam lo rë.

kap Yesu peggin gagek sënë menër rak bë nanum dok kap. Rëk mu sënëk nenër rak ngaa nisangsën sën rëk natök vu yi lo. Mt 10:22. Log nër rak kap sënë, genër rak bël-ripeksën ving meneggëp lok Mk 10:38 ving, og bël-ripeksën saga, yik peggin rak sën bare jak kelepeko menadiik lo. Lok Mt 26:39; Mk 14:36; Lk 22:42, og yik nër kap ggökin, rëk he kevu niröp lok saga bë ‘maggin’.

kelepeko Nabë mehöti nadiik jak kelepeko og ngaa nimumsën böpata rot. Om alam sën denevong ngaa nipaya lo, og gavman deyoh vu bë deketöv kwaj ma, degelu sir jak kele medenadiik, rëk mu denesis rak ya kelepeko in bë hir alam nij namum böpata. Denevong in bë alam sën nij paya verök yi lo denadiik jak los nij gesang ata. Rëk alam Yuda los Rom devong Anutu Nalu Yesu Kerisi mediik rak kelepeko nebë alam nij paya saga, gesu deggönengin rë. Log Yesu nër bë alam desepa dok yi medekerë maggin jak buk, rëk peggin rak kelepeko. Gwelë dok Mt 10:38, 16:24; Mk 8:34, 10:21; Lk 9:23, 14:27

Kerisi Alam Yuda denevo kwaj in mehö sën denener arë nebë Mesia lo bë rëk nam. Log denener

arë sënë lok Grik ayej bë Kerisi. Arë sënë degwa nebë: Mehö sën Anutu ggooin raḅ in bë geko hil nah vu yi. Om nabë gwelë Yesu arë ngwë sën Kerisi agi, og yiḅ degwa nebë sënë.

Levi Alam sën denenër sir bë alam Levi lo, og sir saga depum raḅ Yakop nalu Levi, lob Anutu ggooin sir saga mu raḅ in bë dedok vu alam-deneḅo-seriveng medegevong huk dok dubvabuung ayo. Rëḅ mëm yiḅ alam Levi sën depum raḅ Levi yi mewis ti sën Aaron lo mu sën yö denetu alam-deneḅo-seriveng in debesi.

mana Mana og yiḅ nos sën Anutu nevo vu alam Israel yoh vu buk yö vu wirek lok buk sën deneyoh nyëḅ-yu-meris medeneya lo. Denenër nos sënë arë nebë mana, gedegwa nebë ‘Va ti saga?’

mastet Mastet og alam Yuda hir jojeng ti. Mastet gahis og mahen rot, genos vahi pin gahis kesuu, rëḅ kip berig kesuu jojeng vahi pin beböp nebë paya ti.

mehö-neḅo-takës Gwelë nah sën he kevu gägek raḅ alam-deneḅo-takës meneggëp nyë lo.

mul Matai lu Markus denenër bë Yudas mul Yesu in bë tato yi niröp vu alam-begö-yi. Gägek sënë su gägek nipaya rë, gaḅ yiḅ alam Yuda yö hir aggata nebë sënë. Yuda maluh su denejom nemaj nebë sën hil gwëbeng-ë rë, gaḅ yiḅ denemul hir alam bengij in bë tato nabë ahëj neving sir. Rëḅ mu Yudas og vong paya in peḅḅirin ngaa nivesa sënagi yah tu nipaya in mul Yesu in bë tato yi rangah vu alam-begö-yi.

mur Mur sënë yiḅ marasin nimengëës ti beyi monë böp. Denenum los wain in bë navij su gesang böp lob devo vu Yesu raḅ keḅeḅo rëḅ su

num rē. Log denerikin rak hir heljēng ving in bē su nivē na pevis.

najom nema Paulus kevu vu Kerisi-yi-alam bē ahēj geving sir og degemul sir, rēk he pekwē nirōp loḵ hil ayed bē denajom nemaj in hil najom nemad menarak ni.

nerah Gwelē na **rah navi**

niḵegwi Alam Yuda denekepain ngaa ti og denevong nebē sēnē in bē mehō ngwē degepuh og dejak ni, om denevesi kele ti niḵegwi medenejegwi rak kepasēn. Denejegwi kele niḵegwi sēnē rak hir kapiya, geveluung avi lu ngaa ngahisekē, lob denetung yō hir kanak agga ti ti rak. Om nabē mehō ngwē kehe kele niḵegwi gegelē yi kapiya, ma, doḵ na yi begganḡ ayo, og ala rēk jak ni in kele niḵegwi puvin gekanak vong paya gemehō nipaya saga su yoh vu bē semu nah rē.

oliv Oliv yik kele ti denegga anon gedenepip meru menare in denevesi nos rak yoh vu buk gedenetetuk rak nos medenegga ving. Log denetōo loḵ hir ram in natum buk vu sir. Oliv anon og nebē vasuung anon rēk nenyēm nebē dōleng.

Paradis Alam Yuda denēr Paradis rak huk malangeri sēn Anutu tung Adam luho Eva loḵ vu nyēmuginsēn lo. Lob kwaj nevo bē alam nij vesa denadiik loḵ mēm na demedo doḵ nyēḡ saga in lob degegin buk sēn Anutu gengo gāgek lo.

Parisai Alam Parisai og alam Yuda yu ti sēn detu alam horek yi. Deneggōneng in ngaa pin sēn nevong benij ngōhek nerak lo. Sir alam ggev benesepa loḵ alam hib hir horek pin medenepiik vu los dahis in bē su dekeyēh ti. Denevong ving

bë angër los ngaahur lu ngaa denedo, log denenër bë hil nadiik rëk hil su rëk malad nama na verök yi rë, gak hil rëk bare na Anutu mala beseggi hil gagek bebo nyë vewen dok nah vu hil. Denelé Yesu paya medenesis begö vu yi in su nesepa lok alam hib wirek hen hir horek pin sën yö denesepa lok lo rë.

pik Kele pik sënë yik nos ti banon nebë jabuk. Alam Yuda denevaroh kele sënë lok hir huk lu ngaa, in nengën nivesa.

praginsëj Praginsëj og kele ti niķegwi beyi monë böp. Alam Yuda devesi in reggu nivesa berup na tagwavek dok dub-vabuung-böp lu ngaa.

rah navi Alam Yuda hir horek wirek hen nër bë: Nabë avëh ti geķo nalu maluh ti geto, beyi buk natu nemadvahi-bevidek-löö jak, og degerah navi. Lob horek niwëëk besu deyoh vu bë dekeyëh rë, om nabë buk saga balek Buk-sewahsën-yi ti, og yik denerah lok, gesu deneggöneng rë. Om sën lok Jn 7:22 Yesu nër yah vu sir in sën ahëj sengën vu yi bë keyëh Buk-sewahsën-yi in sën nevong mehöti benivesa rak lok lo, rëk yik sir ving. Denejom horek wirek hen sënë ahon medenekeyëh Buk-sewahsën-yi ving.

Sadukai Alam Sadukai og alam Yuda yu ti. Sir alam böp medenegin dub-vabuung-böp. La og alam-deneķo-seriveng, log ti og tu alam-deneķo-seriveng hir yuseķë. Denepiik vu horek pin sën Anutu vo vu Mosës wirek lo medesepa lok. Rëk su denevong ving bë angër los ngaahur lu ngaa denedo rë, gedenenër bë hil nadiik bemalad nemaya verök yi gak hil ķenud su ya denedo rë. Om

sën denelë Yesu paya gedeneşis begö vu yi in su nesepa loḵ sir rë.

salpa Salpa og yiḵ gelöng nisangsang ti. Yoh vu bë natum mega hil. Genatöḵ vu gëp dob len la, gevu ḵedu sën netetap lo. Netetap og salpa netum ving gereḡgu nipaya verup neya.

Samaria Alam Samaria og su alam Israel soḡek rë. In dekehe sir vër in alam Yuda loḵ Davit bu Rehoboam yi buk, log deḵo alam-yu-ngwë la vu Asuria yam belosho desarömin sir, rëḵ yiḵ denejom raḵ vu Anutu soḡek. Rëḵ mëm su denegga raḵ alam Yuda rë, gesu deneya dub-vabuung-böp Yerusalem rë, gaḵ losho alam Yuda denelë sir paya. Lob yö denejom raḵ vu Anutu vu ḵedu Gerisim ggëp yö hir dob.

Silvanus Silvanus arë ngwë nebë Silas sën hil nehalë loḵ Sinarë Hir Huk bë nelöḵ vu Paulus in huk rot lo.

Sisar Alam Rom detu ala medeneḡin alam Yuda, lob alam Yuda denetë takës vu sir. Lob alam Rom denenër hir mehö-los-bengö loḵ ayej bë Sisar.

takës Gwelë doḵ sën he ḵevu gaḡek raḵ alam-deneḵo-takës menegḡep nyë.

Teopilus Lukas kevu Yesu bengö ya vu mehöti arë nebë Teopilus lob kevu Sinarë Hir Huk ya vu Teopilus ving. Lukas og yiḵ yi dokta-niraksën-yi ti, rëḵ neḵo loḵ nyëḡ in bë nanër Yesu bengö rangah geving. Om nabë gwelë doḵ Sinarë Hir Huk og nekevu ngwë nebë 'sir' log nekevu ngwë nebë 'he', in nedo buk vahi ving sir log buk vahi og su nedo ving sir rë.

Tiberias Tiberias og yik ngaggee böp Galilea arë ti, gare ngwë nebë Genesaret. Log nyëg ti arë nebë Tiberias ving. Yö nedo ngaggee böp nenga.

wain mewis Alam Yuda denetöö wain loḵ ya memëk navi, log deneduu avi niwëëk menedo. Lob buk sën denetöö loḵ ya nyëdahis lo, og yik wain ahë yes, rëḵ mëm yö medo nesol memëk navi bemëm niwëëk nerak. Om nabë denatöö wain mewis doḵ na memëk navi muḡeng, og ahë sekë rak om rëḵ nakweek lob wain keseh megeto mena.

wël Wël sënë og denepip kele oliv anon be-deneḵo meru, lob denevesi hir nos rak, gedener-ikin rak navij, gedenetöö loḵ ya hir ram in natum vu sir.

wit Wit og yik nos mahen ti nebë padi.

yiist Yiist og yik ngaa mahen teka rëḵ denetee los parawa, lob neköd parawa menerig, lob mëm denevesi brët rak.

Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3